

کتەب و هاوەرگە ... هەشیار جەمال

لە ماوەی ئابردوودا لەدوای گەشتنی فایرسێ کەرنا بە هەرێمی کوردستان و بەیاردان بە قەدەغی هاتوچە لە شارێکانی هەرێمی کوردستان و هاندانی هاوێاتیان بە مانەو لە ماوە، بە نەچوونە دەرەوە خەیان هاوەرگە بکەن بە ئێوەی بەرکەوتنیان لەگەڵ خەکی تردا نەبەت، بەهەی ئێوەی ئێمە فایرسێ کوشندەیی بەشەوێکی زەر خەرا و ئاسان دەگوازرێتەو لە کەسێکەو بە کەسێکی تر، کە تەنها کەسێک بەس بە ئێوەی دێیان کەس توش بکات.

هەر بەیە لە ئاگەیانندنەکانەو ئێشەبیران و ئێژنامەنووسان زەر گرنگی بەو دەدەن هاوێاتیان هانبدەن بە ئێوەی ئاشت ببنەو لەگەڵ کتەب، لای هەموان ئاشنایە (کتەب خوێندنەو) کردنەوێ دەرگای مەعریفەیی لای مەرقە، بەئام لەم سەدەیی بیست و یەکەدا، تا ئێستاش کتەب خوێندنەو نەبوو بە کلتور، هاوێاتیان لە ئابردوو و لە ئێستاشدا زەربەیی کاتەکانیان بە تەکنەکانەوێتیەکان بەسەردەبن، کە لەجیاتێ ئێشەبیری جەهل بەاودەکا تەو.

بەئام ئێوەی بە من گرنگە ئێوەیە بە جەخت لە خوێندنەوێ کتەب دەکرێتەو؟ ئایا کتەب خوێندنەوێ چی بەرھەم دەھێنەت لە کوردستان؟ لە هەرێمی کوردستان ئێو نەوخبەیی ئێشەبیر و نووسەرەکان و ئێژنامەنووسان کە هاوێاتیان هاندەدەن بە خوێندنەوێ کتەب، لە ماوەی ئابردوودا لە جیاتێ دروستکردنی ئێشەبیری ئێخەگر و یاخی، لە جیاتێ دروستکردنی ئوناکبیر و نووسەری بە هەوێست، لە جیاتێ دروستکردنی ئێژنامەنووسی بە جورئەت، لەشکرێک لە ئێشەبیری حیزبی دروستکردوو، کە لەپاش نزیکە سێ ساڵ لە حوکومەتی پێ لە گەندەیی لە هەرێمی کوردستان، تازە لە نووسینی کتەبی پێ لە ستایش و ماستاوەچەتی دایە، بە ئێوەی خەیی شیرین بکات لای نەوێ دووێمی سیاسییەکانی شاخ، لە هەرێمی کوردستان نووسەرەکان لە چارەکە سەدەیی ئابردوودا زەربەیی هەر زەریان نوکی پێنووسەکانیان لە جیاتێ ئێخەیی جددی و بەجە، بە نوکی پێنووسەکانیان ژەھریان شتوو بە کەمەگادا و هەکارێک بوون بە بەردەوام بوونی گەندەیی و شەبەوێوەی بەناو سەرجم جومگەکانی کەمەگادا، نیچەیی فەیلەسوف لە کتەبی (مەرقە بەادا) دەتێت: "لەدیدی مەرقە بەاوە ئێمە کەسانە نەفس نەمن، پارێ پەست، ماستاوەچیەکان، ئێشەبەنەکان، هەواڵدەرەکانی دەسەڵات و ئێو نووسەرەکانی کە لەبەر خاتری پارێ ئامادەن هەموو پێخەواتێک بنووسن".

هەر لە ماوەی ئابردوودا نووسەرێکی بەناو تەزنووس لە بەرنامەییکی

تەللە فزىيە نىدا لەيان پىرسى خەت چىيە لە نووسەران لە وەلامدا وتى
خەيان نادەن لە ھەمە سورەكان، لە استىدا من چاوەمەبووم ھەمە
سورەكان لای ئەو قسەکردن بەت لەسەر گەندەمى و دەوڵەتەمەندبوونى
ناياساى ھەزاران كەس لەسەر حسابى كەى كەمەگا و نەبوونى ھەزى
نىشتمانى و ناكاراى پەرلەمان و فاشلى ھوكومەتى چارەكە سەدەى
ئابردوو، بەلام نووسەرى بەناو تەنزووس ھەمەى سورە لای ئەو بوو كە
بەشەك لە نووسەران دەربارەى ئاينە نووسن و قسە ناكەن، ياخود
مجامەلەى ئىسلام دەكەن و قسەى جددى لەسەر ناكەن؟!

ئەمە جگە لەوێ لەشكرەكى تر كە بەناو ئۆتەنامە نووسن لە پىشتى
كەمپوتەر و مەبەيلەكانيانەو، لە گەى سايتى سەبەر و بەناو
ئەھلى و سەربەخە و سەدان پەيجى بە داىك و باوكەو سەرتاپاى
استىيەكانى كەمەگاىيان شەواندوو، حەقى ھاوڵاتى كە لای دوو
حەزى دەسەلاتە، واىيان كەردوو كە ھاوڵاتى بە شەو و بە ئۆژەنەو
بە ئەو ھەز و چالاكوان و ئۆتەنامە نووسانە بەدات كە خەتە دەگەرن لەم
ھەموو گەندەمى و ستەمكارىيە ھەيە لە ھەرەمى كوردستان.

وايانەكەردوو خەمەكى بەنان و بەئەريان دەسەلات وەك بە دەسەلات بىنەن
و ئەو لایەنە سىياسەنى خەتەى توند و جەدىيان ھەيە و شەمە دەكەن لە
پەناو ھاوڵاتىدا وەك دوژمن و گەندەمە بىنەن.

لە كەتەيدا دەپرەم خوەندنەوێ كەتەب ئەمە بەرھەمەكەى بەت كە ئەم
نوخەمە شەنبەرەى دروستكەردوو، خەمەكى بە چى وزە و توانا يەكەو
مەيلى بە خوەندنەوێ بچەت؟ ھىوای بە كە بەت ئەيانى بەگەمەت؟